

Statečnost – risk pro vyšší dobro, risk pro Krista

Hovoříme o ctnostech. Jsou to pro nás přitažlivé postoje, které chceme vydobýt pro svá srdce. Víme, že žít moudře, spravedlivě, statečně a mírně, to je jako bychom vytvářeli domov, kde je prožíváno štěstí.

Když jsme hovořili o spravedlnosti, vzpomínáme na příklad rušné římské dopravy, v níž se oplatí pravidlo: „Nech žít, ale také žij. Nepřehlížej štěstí a dobro druhého, ale ani to své.“

Když jsme hovořili o moudrosti, zdůrazňovali jsme důležitý odstup od událostí námi momentálně cloumajících: „Zklidni se, přemýšlej, informuj se, a potom teprve jednej.“

Co zdůrazníme na ctnosti statečnosti?

Jedna řeholní sestra se po návratu do Evropy z dlouhodobé lékařské mise v Pákistánu byla velmi překvapena tím, co kolem sebe v Evropě viděla. O své práci na misi hovořila:

„Odvážnému štěstí přeje, ale zde v Evropě žije příliš mnoho vyplašených zhýčkaných zajíců. Lidé zde nemají vyladěné antény svých příjmů na rizika a tak si blokují v životě přístup k velkým věcem.“

Co je to mít vyladěnu anténu na rizika? A jak to souvisí se ctností statečnosti?

Riziko podstupuje adrenalinový sportovec, riziko podstupuje ovšem i zloděj podnikající určitou nekalost. Je toto statečnost? Svátý Tomáš Akvinský říká: „Statečnost je otevřenost riskovat i s možností zranění, ovšem ale vždy jen ve prospěch vyššího dobra.“

Adrenalinový sportovec sice podstupuje riziko, přitom se mu vyplavují endorfiny a on zažívá určité blaho, když mu vyjde aktivita. Co ale přináší druhému? Nic. Zloděj podstupuje totéž, ovšem druhému působí navíc škodu. Ctnosti mají společenský rozměr, zde tedy tyto jmenovaní ač riskují, statečnost nekonají.

Stateční byli spiklenci, kteří se pokusili svrhnout 20. července 1944 vůdce říše a zaplatili za to životem. Statečný byl člověk, který v metru bránil slabší napadené přesile výrostků a přitom riskoval zranění. Stateční jsou mladí lidé, kteří se zřeknou nevázanosti mládí, založí rodinu a vychovávají děti, nebo se dají do služeb Bohu. Stateční jsou lidé, kteří se zřeknou svých nápadů a přání a poslouží svému společenství. Stateční jsou lidé samostatně výdělečně činní, když přijmou riziko nezajištěnosti a přinášejí společnosti přínos na dani či zaměstnají jiné lidi.

Statečnost to je ochota pustit se do něčeho, co nemusí nutně vyjít, ale o co by se člověk měl přece jen pokusit, protože to má vyšší hodnotu a je to samo o sobě dobré. Statečný člověk, podobně jako adrenalinový sportovec, také zažívá něco osvobozujícího. Překonat strach a postavit se svým možnostem, překonat strach a postavit se i autoritě či většině, čemukoliv, když je to dobré a obecně přínosné, to přináší i jisté uspokojení, uvolněnost a posílení. Člověk

se stane více svobodným od zajištěnosti a nenápadnosti v davu. Největším nepřítelem statečnosti není strach, ale zajištěnost a pohodlí. Proč bych se měl zasazovat za něco, co je dobré, správné, pravdivé, za něco, co může mě či společnost rozvinout, když se mně stačí mít dobře.

Statečnost se často pojí s mládím. Svatý Benedikt, otec západního mnišství ve své reguli pro jím založené kláštery doporučuje: Když je na přetřes v klášteře něco důležitého, mělo by se svolat celé mnišské společenství a mít na paměti, že Bůh často nové cesty sděluje tomu nejmladšímu. Pokud by se popřávalo sluchu pouze zralým a zkušeným, ti budou ke všemu opatrní a nic nového, co by mělo přijít, neprojde. Když se dá starci a mladíkovi úkol dostat se na druhou stranu potoka, oba to splní, jen ten mladší ihned přeskočí potok, i když se občas trochu namočí, kdežto starý bude vleklou dobu hledat mostek, než se na druhou stranu dostane.

Statečnost a křesťanství spolu souvisí. Riskovat pro Krista je statečností. Statečnost mladých křesťanů nesmí ani o píd' uhnout tomu, co nabízí tento svět. Statečnost mladých křesťanů musí vyhlásit nulový kompromis všemu, co člověka odvádí od Boha. Statečnost mladých křesťanů si nesmí nechat vzít ideály, které slyší v evangeliu od samotného Krista. Statečnost mladých křesťanů si nesmí nechat vzít neděli a pravidelné setkávání v křesťanském společenství, i kdyby je to mělo stát pevné NE vůči sportovnímu trenérovi vyžadujícímu zápas místo bohoslužby, NE kantorovi pořádajícímu různé aktivity v době křesťanských shromáždění, Ne čemukoli podobnému, co by je chtělo o Krista připravit.

Každý takový kompromis končí ztrátou víry a člověk se posune do tradičního mrtvolného proudu chodičů do kostela bez osobní víry. Tito, a je jich až příliš mnoho, pro Krista neriskovali, a proto sedí v kostele sami bez svých dětí a vnoučat, protože víru jim předat nemohou, žádnou totiž nemají.

Jsou ovšem i stateční křesťané s hlubokými vráskami a vysokým věkem, kteří co se Krista týče, zachovali svobodu a odvalu mládí. Těch se držte, těch se ptejte a dojdete, cobí mladí, moudrosti. Člověk sice stárne, ale křesťan je v tomto ohledu stále mladý a ani zestárnout nemůže, protože se živou vírou stále účastní mládí Kristova.

Bud' me tedy s Kristem stateční, on přemohl svět.